

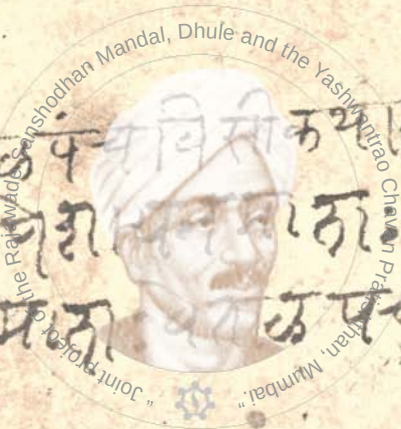
कथा

(1)

कथा

१

॥ वेंताळ पंचविंसी कथा प्रारंभ ॥
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्व
॥ यन्मन्त्राय नमः ॥ वेंताळ पंचविंसी कथा ॥

(2)

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वतयेनमः॥ श्री
रुद्राय नमः॥ श्रीरामचंद्राय नमः॥ श्रीम
न्नरुद्रनुमताय नमः॥ शिवतनयवरिष्ठं
पर्वकल्याणमूर्ति॥ परशकमलहस्तोशो
भेतं मोदकेन॥ अरण्यकुसुममात्मा व्या
ळबद्धोदरेण॥ मम हृदये निवासं श्रीगणे
शनमामी॥१॥ ध्यानयोगजनना॥ सक
ळदेवामालिष्य भूगव्या॥ शरणतुष्टियाच
रणा॥ अनन्यकावेसा मित्रा॥२॥ तू च वदा
धिद्याचा सागरा॥ सकळगणतुष्टेष्वाधा
रा॥ यातूजमाज्ञानप्रस्कार॥ सर्वपावैसिं स्वा
मेया॥३॥ तुझी वर्णावया स्तुती॥ तरिये क
डीकेंची व्यह्मा मती॥ काय सुयते जाची संप
ती॥ खद्योते वाखाणि जेरु॥४॥ मनीधरोनि

(2A)

यांध्यानातुसंकरितोचीस्मरण॥महामुठा
सिहोयइतान॥तुझीयानीप्रसाद॥४॥तरी
प्रातांकपासागरा॥प्रसन्नहाइमहाउदारा॥
ग्रंथचातुर्विपुटारसंख्यातुयखाणीजयामा
जी॥५॥तुजनमनमासेवागेश्वरी॥तुंनम्र
याचीकुमारी॥तुझ्याकपाकटाईजयाव
रि॥तोधन्यबाजगायती॥६॥तुंप्रसन्नजाति
यानिश्चीती॥मुक्कियासिहोयपुराणवित्त
ती॥गर्वाधतपविद्याकरिती॥महारत्ना
चया॥७॥तुझियागळीकरावीस्तुती॥तरीतु
झीतुंचिनोतविती॥येथयाणिकाचीशक्ती॥
केंचीमाये॥८॥तुझेकपेचासुटेवायो॥ते
कांपइतानव्यक्तासिहोयतयो॥ज्ञानर
विकीर्णाचासमुदायो॥फांकेदिगंमंडळाव
री॥९॥खरदहसावे

वीतुं ग्रथा॥ च्यातुर्यत॥ रसाच्छाया शिखरका
 लियोचि॥ १०॥ तुजनमेनमाशंगासद्गुरु॥ तु
 शाकोपासिकळेपारु॥ तुसेनिप्रसोदं सु
 खसागरु॥ सेवकासीप्राप्तहोया॥ ११॥ संसा
 रसागराचापैतुपारु॥ दोसाउतरितांतं चि
 तारु॥ यातुजमासानमस्कारु॥ सर्वकावे
 करुनि॥ १२॥ ध्यातांनमनमाश्रितयासी॥
 तुष्टीव्यग्रनकरावेरितासी॥ सादरहोउ
 नीकथेसी॥ व्यवधानं॥ वं॥ १३॥ वक्ताक
 रीवक्त्रप्रकारु॥ त्रिधासिनमेप्याद
 रा॥ तरितेंवक्त्रजसाशृंगारु॥ विधवाना
 रीचा॥ १४॥ योग्रथाचेंनामवेताळपंचवि
 सी॥ कथाच्यातुर्यच्यारसी॥ वेताळेंसां
 गीतल्याविक्रमासी॥ व्यपुलेबुद्धीप्रका
 री॥ १५॥ पवीत्रध्याणीप्रगल्भता॥ प्यथ

॥ प० ॥

प्रथम

१

(3)

॥ राम ॥

॥ २ ॥

(3A)

स्वा। लि व धा णि गू ठ ता ॥ गं सी र म हा च्या तु
र्य ता ॥ सा ट व ली ज या मा जी ॥ १४ ॥ हा ग्रं थ
पा ह तां वि चारु नी ॥ म हा मू ठ ता हो य इ ना नी ॥
ऐ सी या सी ची त दे उ नी ॥ श्रो ते ज नी परि सा वें
॥ १५ ॥ उ ज्ज नी म हा प वी ज न ग री ॥ ते थें पूर्वी
भ र्ते री रा ज्य क री ॥ ता वे रा ग्य पा व लि या व
री ॥ प ट्या वि धि क वि क ॥ १६ ॥ तो त या चा
धा कु टा बंध ॥ च्य त यो ग जा च्या तं री सिं धु
द ट्टो चा क रू नि ॥ वि धि ॥ व्यं ना क्ति त सा धू
ज ना चा ॥ १७ ॥ तो प वि ज्ञ व्या णि उ दा रु ॥ स्व
ध मं री त चा त वी रा ज भा रु ॥ व्या णी पर ना
री सो हो द रु ॥ वि र्य शौ र्य व्या ग का ॥ १८ ॥ म हा
कु श ल व्या णि क का वं तू ॥ स म रं ग णी स दा
ज य वं तू ॥ पृ थ्वी चे जे श्री मं तू ॥ त या मा जि श्र

एजाणा॥२१॥यथान्यायेपेठवीजोअर्थ॥या
चाव्ययकरीधर्मार्थ॥सुतदयायाणिपरमा
र्थ॥नांदेजयाच्यामोनसी॥२२॥नारीसती
राज्यामान्यकरी॥सिखगुरुसीचेजुंझारी॥
ऐसीकुठ्ठीतकसाचीपरी॥याच्यादेशी
पैनांही॥२३॥सबकस्वामितंजवगणी॥पु
त्रपिसासिकनिनिषेधनी॥ऐसीवाता
हेश्रवणी॥कधीकाणीनाईकती॥२४॥
सुनासासुतंनिषेधनी॥धाकटीजेष्ठान
मानिती॥ऐसेज्वदयगानिझीती॥याचा
देशीपैनांही॥२५॥लोकसदाचारिरतेहा
ती॥विप्रवेदपठजातंकरीती॥राज्यचा
लवीधर्मनिती॥विक्रमसेनतो॥२६॥ऐ
साउदारधीरचक्रवती॥काण्हेकेशुसदि

(५५)

नी ते जो मूर्ति॥ मंत्रिया सहित सभे प्रती॥ ये
बो नियां नै सत्ता॥ २१॥ राजा बसत्ता सिहा
सनी॥ प्रधान उभे कर जो उनी॥ सभा द्यन
वटली नगर जनी॥ सेवक से ना जाण वि
ती॥ २२॥ ये कहें मंड उच्या मरंटा छिती॥ ये
कराय विजने वारिती॥ ये कहें मझी का
उडवीती॥ बसतां राया वरी॥ २३॥ ये कहें वि
डिया करो नी देती॥ ये कहें पिक पात्रा मिर
विती॥ सित केव के यका हाती॥ पुण सा
री भरिये ली॥ २४॥ ये कहें रुमा लव उनी
उभे प्य सती॥ राया चे स्वेद विंदु पुसिति॥
ये कहें नाना शब्दं निव विती॥ व्यंतः करण
राया चे॥ २५॥ समुद्र पुत्र तारांगणी॥ की
वृत्र शत्रु तो सुरगणी॥ ते सा राज मुगुट म

(१०)

(५)

णी॥ शोभे विक्रमसेन॥ ३२॥ ऐसा सर्वसंतोषे
प्याधित्ता॥ पुन्यश्लोकामाजिपत्ता॥ तंव ते स
सेमाजिप्यात्ता॥ येक दिगांवरु॥ ३३॥ पुढे
पुर्वे फळवेठुनी॥ व्यतीतसेटत्तातयात्तामु
नी॥ राये बहसन्मानकरुनी॥ प्यापजाजव
कीबैसवित्ता॥ ३४॥ मगतोदीगांवरुस्यणे
रायाविक्रम॥ प्याजीचापुन्यदिवसेवाटे
प्यात्ता॥ तुझ्यादर्शने महांश्रमा॥ नाशजा
लाफूपति॥ ३५॥ नपमकीश्वरदेखोनिनयनी॥
उत्तासतीचक्रवाकमनी॥ तैसाप्याजि
तुझ्यासुदर्शनी॥ प्यानंदजाताप्यात्तासी
॥ ३६॥ कीचंद्रदेखोनिगगनी॥ हर्षनमाय
उउगणि॥ तैसाप्याजितुझ्यासुदर्पनी॥ प्या
नेंदजाताप्यात्ता॥ ३७॥ पुन्यपवित्राचीहे

॥ पंच

प्रथम

१

॥ रामा

॥ ४॥

तासेटी॥ तयोपावतीप्रमाच्याकोटी॥ कां
जेतयाचेद्यटी॥ पत्नारामुद्युधानांदो॥ ३८॥
जयासिसाधननयेचांगु॥ तेणेंसाधुचाधरा
वासंग॥ मगतयासिसाघडेमुक्तिभारु॥ हे
सिपूराणेंजोतुति॥ ३९॥ व्याणिससारिका
जनाप्रति॥ तीनविश्रान्तिप्यसती॥ त्याकेश्या
अणसीतरीनिश्चीति॥ ऐकुरायाविक्रमा
॥ ४०॥ नानासंसारदुखकरितो॥ प्राणियों
होयकेशत॥ मगतामहासियेतववनि
ता॥ सतोषरूपदरु॥ ४१॥ तिच्याहस्यवि
नोदवचनि॥ होयप्रमाचिसांडनी॥ हेये
कविश्रान्तिजुलामुनी॥ सांगीतलीगा
विक्रमा॥ ४२॥ दूसरिविश्रान्तिअणिजेया
पय॥ त्याचाबोवडाबोतिनिवेचित॥ व्या

(5A)

(6)

तातिसरि विश्रान्ति ते निश्चीत ॥ सेतसंगति
जाणावि ॥ ४३ ॥ जयाविटउपजे संसारा
चा ॥ तेणे संगधरा वासाधूचा ॥ मगतो मो
क्षवरि हे माझी वाचा ॥ ससे जाणा गाविक
मा ॥ ४४ ॥ मजो निष्पाज पवित्राचे दर्शन
जालें ॥ तेणे माझे चीत निवाले ॥ अप्राने
प्रयाण केले ॥ दिगंडवना नहरि ॥ ४५ ॥
मगराजा मजो यथाशेषा मी ॥ जेजे बोले
ले तितुम्ही ॥ तुमचा दर्शन प्याजि प्याही ॥ सु
फळ जनम मानिता ॥ ४६ ॥ पुढें राये सखा वि
सर्जिली ॥ प्रधानासि पडना दिली ॥ मग
कोजन सा मो ग्री समर्पिली ॥ दीगावरासी
॥ ४७ ॥ दीगावरासि जिन्हा डापाविलें
फळ फांडारिया करि दिधलें ॥ मगराये प्र

(6A)

याजकेलें॥प्यापुल्यागहासी॥४८॥राय
प्याजिराजि॥दोघेंपहुउलिमुखशयनि॥
द्वितियदिवसीससेयेउनी॥बेसलारा
वो॥४९॥तंवमागुतीप्यतीतप्याला॥फळ
देउनिरायाफेटला॥विभ्रमेंतयासिसन्मा
नकेला॥प्रीतिकरोदि॥५०॥ऐसाप्रसही
राजदर्शणाजाये॥येकफळपुढेंवेविताहोये॥
कोण्हेकेदिवसिंस्वप्नकाराये॥तंवप्याला
दिगावरा॥५१॥रायतयासिसन्मानिलें॥तेणें
फळरायापुढेंवेविलें॥तंवकायप्यपूर्ववर्त
लें॥तेंपरिसांवेंपा॥५२॥राजससेहोतेंमर्क
ट॥तेणेंतेंफळदेखिलेंचोखट॥किराजसा
धोनिस्सपेट॥मारिलीफळावरी॥५३॥म
र्कटेंफळफाडिलें॥तंवरत्नानिमुरवपरलें॥

वे०॥
६॥

(७)

तेणे गुगळे निसाडिलें ॥ तयार त्नासि ॥ ५४ ॥ ते
पांचरत्नें मृगवरी पडिली ॥ सकळ लोकी दे
खिली ॥ व्याण निराया करी दिधली ॥ पश्या
येवाटे विक्रमा ॥ ५५ ॥ घार त्नाची नवलपरी ॥
दिसि फांकलि सखेवरी ॥ जेसी रात्रिच सता
आंधारी ॥ चंद्र जे तिला विल्या ॥ ५६ ॥ राया
आश्रय वाटे मनी ॥ यया ऐसी रत्नें देखिली
नाही नयनी ॥ मग यादी गांव रासी वचनी ॥
पूसता होय रावा ॥ ५७ ॥ यजे ऐसी पत्ताळी
करतें ॥ गुप्त फळामा जियात जे ॥ व्याणि
आत्मा सी फेटवजे ॥ हें निमिष सांगा स्वा
मिया ॥ ५८ ॥ मग दी गांव रासी जेतया ॥ ऐ
सी पांचरत्नें निघ राया ॥ तुझा सी व्याणि
तो फेटावया ॥ फळामा जीया लुनी ॥ ५९ ॥

पै०॥
प्रथम
१॥

राम
६॥

(7A)

ऐसा ये कपास जाला यासी ॥ रनें व्यापि दोसे
टीसी ॥ कंजे रिक्त पाणी रायासी ॥ फेटो नये
॥ ६० ॥ देव व्यापि व्यापुल्या गुरुसी ॥ मीत्र व्या
पि राज यासी ॥ रिक्त पाणी ययासी ॥ फेटो
नये सर्वथा ॥ ६१ ॥ ऐसी रनें व्यापि तो ॥ ब
हुत दिवस जाले गोरप नया ॥ व्याजी प्र
संगे निद्याली ॥ ६२ ॥ ऐसे दीगो वरें सो गीतले ॥ राये सांडा
रिया सिपाचा रले ॥ फेफळाचे काय के
ले ॥ जेतु जपासी दीधली ॥ ६३ ॥ मग सांडा रि
करी विनंती ॥ राया फेफें सीद्ध व्यसती ॥ म
ग सतो धुला सुपती ॥ फेफें सर्व हि व्यापि वि
ली ॥ ६४ ॥ राये नेत्री पाहिली ॥ व्यपूर्व देखो

(8)

निफोटिली॥ तवउत्तमरत्ननिवाली॥ फ
कामाजीपांचपांच॥ ६५॥ रत्नाचाप्रकाश
फोकला॥ राजासनीप्रांनदला॥ मगदीगां
बरातेपुसताजाला॥ विक्रमादीसराजा॥ ६६॥
सुखेप्राहेजिस्वासी॥ हरतेंदीधलीतुमी
हेसाकायतुसासीप्रासी॥ केलाउपकार
॥ ६७॥ कायतुमनेकाहेजिवी॥ तेगुह्यगोष्टी
प्रासासीसंगाने॥ मगदीगांवरसुखेत
यासिसुखेकेवी॥ प्रगटसंगताहासेजन
गुह्यगोष्टीप्राणिधन॥ प्रायुष्यप्राणिमा
नापमान॥ हीप्रगटसंगताहासेजन
ससजाणविक्रमा॥ ६८॥ राजाचातूर्यचुडा
मणी॥ खुणजाणितलीमनी॥ मगदीगोव

रासीचेतुनी॥ येकांतस्थानीवैसला॥ ७०॥
मगदीगाजरुहणरायाविक्रमा॥ तूपवित्र
राजाधर्मात्मा॥ तजद्यावयासीउपमा॥ दुजा
नदेखांक्षीतिवरी॥ ७१॥ तूंचातुयीचासिरो
मणी॥ देखोनीसंतागलांप्यंतःकरणी॥ तु
जव्याएमासीदिदेकोसाधोनी॥ रोसीइला
उपजलीव्यासे॥ पवित्रमहाउदारु॥
तजसारिखानवांनमेवरु॥ तुजप्यएमा
सिद्धीचाप्रकार॥ मगसरुपप्यसाव॥ ७२॥
व्यधीनमासीचतुंदीसी॥ यइनकरावा
रुद्रमुमिकेसी॥ तेणप्यएमासिद्धीव्याणि
नवनिधीसी॥ लाधसीततूविक्रमा॥ ७३॥
यइनकर्माचापिकर्ता॥ तुवांसनिधयसा

(8A)

कृष्ण

वे०॥

॥८॥

वेगासमर्थ॥ जें काय सांगे न तें तव ता॥
व्य इने प्रमाणें करावें॥ ७५ ॥ अर्ध सांगला
टलीयां निशी॥ प्यारें करी नय इनासी
मगतं काय कलें चिगा ते समिके सी॥ यावे
गान रेंद्रा॥ ७६ ॥ हे कोण्डास हि न सांगा
वें॥ तुं काय कलें चिगाय इना सियावें॥ य
इन जा लियं स्य तावे सिद्धी साधती तुज
लागी॥ ७७ ॥ ये रे दीगा वरें सांगी तले॥
तें राया सी सय सासलें॥ य इना सिप गय
ये उं हणी तले॥ अर्ध रात्री लोटता॥ ७८ ॥
राव पंत रिचा निर्मळ चो खट॥ धर्म रूपी महा
धीट॥ परितो न जाणे चिकपट॥ तयाचे प्य
तरिचें॥ ७९ ॥ स्वरूपें साधु देखिला॥ राव

॥ पं०

॥ प्रथ

॥ ११

(५)

॥ राम

॥ ८॥

(9A)

नभ्रजोत्ता विष्ठासला ॥ मगतयायेइनऐसे
जोतिला ॥ विक्रमसेनतो ॥ ८० ॥ मनुष्यउदंड
जालेंशाहणें ॥ तरितेंजातिचप्रमाणेंजाणें ॥
परिमतिचीलक्षणेंकोणाकळती ॥ ८१ ॥ राजा
सणदीगांवरासी ॥ तुझीजावेंयइनकार्या
सी ॥ जेउपमाप्रोगीतागलतेव्याहासी ॥
सांगीतलीपाहिजे ॥ ८२ ॥ सानेंजेजेविधी
पुर्वकसांगितलें ॥ तेंगयेव्याणोनिदीलें ॥
मगदीगांवरेंप्रधानकलें ॥ रुद्रभूमिकेसी ॥
॥ ८३ ॥ भूमिकासाधोनि सूत्रें ॥ त्रिकोनकुंडा
तीनकेलीवगत्रें ॥ यइनसामो गिन्चीपात्रें ॥
सान्निधयेविताजाला ॥ ८४ ॥ व्यापणवसला
आसनि ॥ मंत्रेंप्रज्वळिलाप्यग्नी ॥ येकयेक

वे०॥

१९॥

(१०)

प्राहतिमंत्र उच्चारुनी॥ कुंडामाजिता की॥ ८५॥ पं०॥
रात्रीचा प्रार्थना गेला॥ राजा मंदीरी हुनि॥ प्रथम॥
चा लिता॥ येकला चितो पाला॥ य इ न मू॥ १॥
मि के सी॥ ८६॥ राव देखो नीलो चनी॥ दि गो
न रा सी हरी मनी॥ मग गोरव दे मधुराव च
नी॥ सुणे सला गा सला विक्रमा॥ ८७॥ मज सा
मे रे सा प्रका र॥ जंतु सा प्राणा ग्या फुटले पं
कुर॥ तुज सा रिग्या स प्राग्य न पव र॥ प्या
णिक न देखो विक्रमा॥ ८८॥ प्या तां रा या ऐ क
बुद्धी॥ थो डी य इ न फळा सी प्या वधी॥ सी अ
करा वी कार्य सीद्धी॥ सांगे न जे मी तुज॥ ८९॥ राम॥
खड्डु सां पाळो नी धरि धैर्या॥ पै लक्षेत्र मू॥ ९०॥

(१०९)

मी सिजाईराया॥ तुलसांगतोयाकार्या॥ करो
नियावे॥ १०॥ तेथेप्रेतवक्षमहाविशाळ॥ याव
रिवेसत्तासेवेताळ॥ तुकांतेथेजावोनीतात्का
ळ॥ प्याणावेंतयासी॥ ११॥ सकळसिद्धीप्याणी
देवता॥ त्याप्यधीनव्यसतीगान्धपनाथा॥
तोप्यालियावांचेनिगसवेथा॥ नळेकार्य
सिद्धी॥ १२॥ तोसकळदेवताचाराजा॥ त्या
सिप्याणावेंचइनकाजा॥ मगसर्वसिद्धीतु
जमहाराजा॥ सायराति॥ १३॥ कयसांडि
दीमंडळाबाहेरि॥ निर्मयजाईवक्षावरि॥
अक्षतटाकोनिवेताळघरि॥ मंत्रसामर्थ्यमा
हीया॥ १४॥ हेसंहेकोनिउत्तर॥ दिगांनरा
सीहृजेनृपवर॥ यातांजावोनिस्वर॥
वेताळासिप्याणितो॥ १५॥ मगदीगोवरंपा

वध्यापरिली॥ विष्णुमंत्रोनीकपाळीलावी
ली॥ अणेकार्यसिद्धिकरिवहिली॥ क्षेत्रम्
मीजावानी॥ ९६॥ परिष्पाणिकयेकपरिसो
वे॥ तुंवांवेताळांसीनबोलावे॥ बोलाताची
जाइलस्वप्नावे॥ परतोनी॥ ९७॥ तोनाना
युक्तिकरिल॥ व्याणितजलागिबोलावि
ल॥ बोलातांचिजाइल॥ अणेनिनबोलात
व्याणावा॥ ९८॥ बहूबल॥ अणेनितमासि॥
विक्रमपावला॥ अणेमोसि॥ तवदेखिलें
पुढेंतरुसि॥ अपटियोचे॥ ९९॥ वक्षावरि
वेताळदेखिला॥ राजावसुतावळचला॥
मंगमंत्रबळेंधरिताजाला॥ वेताळसि॥
विक्रमु॥ १००॥ वक्षावरोनिखातेंव्याणि

॥ पं० ॥

॥ प्रथम ॥

॥ १ ॥

॥ राम ॥

॥ १० ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com